

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap reggel.
Előfizetések és hirdetések Kollár A. könyvkereskedésében
vételnek fel.

Felolós szerkesztő
NEMES JÓZSEF dr.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 k. 50 f.
Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nem keressük már,

hogy ki kezdte és hogy kezdte, azt keressük, hogy fejezzük be ezt a világhatalmasztrófát. Nem érdekelnek a külpolitika diplomáciai furfangjai és fortélyosságai, egyenes és őszinte hitvallást, becsületes kinyilatkoztatását követeljük annak a törekvésnek, hogy békét akarunk. A Vatikán akciója éppen úgy kedves nekünk, mint a stockholmi erőfeszítés. Egyik hang, mely az örök városból száll széjjel a fáradt világ felett és a vértengerben fuldokló emberiség elgyötört szívét akarja megérinteni, éppen úgy vágyainkat szolgálja, mint a másik, mely az izmok és erőket feszíti neki annak, ami a háboru folytatását akarja ránk erőszakolni. A római imádság és a stockholmi fenyegetés, egyik emberi érzésekhez szól, a másik az emberi öntudatnak súlyos vaspörölyvel való ébresztését akarja, mindakettő a népek nevében, melyek már kezdik mindenhol megelégni a véres játékot és hele akarnak szólni sorsuknak intézésébe. A hadseregek, melyek most páratlan erő kifejtéssel mérkőznek, a népek, melyek hallatlan szenvedésekért adták fel jólétüket s nyugalmaikat, mind egy célért véreznek és szenvednek.

Minden nap, ami közelebb hozza az őszt, minden zizegés, amit az avarba hulló falevél hullatt, fájdalmasan emlékeztet az elmúlt tél borzalmas szenvedéseire, álmainkba belerajzolódik katonatestvéreink alakja, ahogy dermesztő hideg téli éjszakákon őrt áll a hóvihar kegyetlen zugásában a rideg lövészárokban. A keresztre feszített világ megváltását sürgetjük, mert nem látjuk további célját a vérontásnak, nem találjuk indokát szegény harcos testvéreink új szenvedéseinek.

Sok reménnyel, sok álom színes igéreteivel mentünk a küzdelembe és harcolunk negyedik esztendeje. A természetben immár negyedszer hullnak a falevelek és a földi istenek szavai nem mutatkoztak termékenyeknek. Reményeink fájának dus lombozata is elvihar, lassan leperreg róla minden levél. De ahogy a családások, amiket olyan

pazarul osztogat most az élet, gyarapodnak, mögöttük mindig erőteljesebben zeng a népek öntudatának szava, mely nem harcot, hanem békét akar. Vajjon jön-e megoldás, mielőtt még újra megdermeszt bennünket a negyedik háborus téli hideg vihara?...

A szén-szükséglet biztosítása.

A kereskedelmi miniszter leiratot intézett ma a városhoz, amelyben közli, hogy a háboru okozta szénhiány enyhítésére szükséges intézkedések megtétele dacára, a viszonyok kényszerítő hatása alatt nem lesz lehetséges, hogy a bekövetkező téli időszakban a fölmerülő összes igények kielégítést nyerjenek. Éppen ezért minden rendelkezésre álló eszközzel arra kell törekedni, hogy a közönségnek háztartási fűtőszénrel való ellátása olyképpen nyerjen rendezést, hogy az időnkint okvetlenül szükséges szén idején rendelkezésre álljon és hogy senki másnak a rovására kedvezőbb elbánásban ne részesülhessen.

E cél elérése érdekében oly szerv létesítése szükséges, amely a rendelkezésre boesátott szén igazságos szétosztás mellett idejekorán juttatja a közönséghez. Az országos szénbizottság feladatát csak abban az esetben tudja gyorsan és eredményesen megoldani, ha a város területén oly intézmény létesül, amely egyrészt a törvényhatóság viszonyait alaposan ismeri, másrészt a kellő szakértelemmel is rendelkezik. Ennek az intézménynek feladata volna az is, hogy a polgármesternek a szén-elosztással kapcsolatos teendőknél szaknácásadókul szolgáljon.

Felhívja tehát a miniszter a polgármestert, hogy Baja területén egy vagy amennyiben azt szükségesnek látná, több helyi szénelosztó bizottságot szervezzon. E bizottságok a társadalomból kiválasztandó megfelelő személyiségekből és oly megbízható kereskedőkből álljanak, akik a békében is tüzelőanyagok iparszerű eladásával foglalkoztak.

Az ipari üzemek a katonai intézmények, a csendőrség, valamint vasuti vállalatok szénellátása nem tartozik a helyi elosztó bizottság hatáskörébe.

A helyi szénelosztó bizottságnak oly időben kell megalakulnia, hogy működését legkésőbb folyó hó 15-én megkezdhesse. A bizottság megalakulása és működése érdekében a szükséges utmutatásokat az országos szénbizottság adja meg.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Baja thjf. város közigazgatási bizottsága rendes havi ülését folyó hó 10-én délelőtt 1/11 órakor tartotta Vojnics Ferenc dr. polgármester elnöklete alatt. Az ülés jegyzőkönyvét Reiser Antal dr. tb. főjegyző írta.

A polgármesteri jelentés beszámol a mult havi közigazgatási eseményekről. A jelentés szerint a közigazgatási bizottság rendkívüli intézkedését szükségessé tevő esemény a mult hóban nem fordult elő. Egyébként jelenti, hogy az elmúlt hóban 55 helyben elkövetett büncselekmény megtorlása iránt indított a rendőrkapitányság eljárást. E büncselekmények: 20 lopás, egy csalás, egy orgazdaság, egy betöréses lopás, három jogtalan elsajátítás, egy fegyveres erő ellen elkövetett büntetés egyéb büncselekmény. A vidéki hatóságok 33 esetben, illetve nyomozása érdekében vették igénybe a rendőrkapitányság eljárását.

Az árvaszéki elnök jelenti, hogy augusztus hóban beérkezett 160 ügydarab. Ezekből elintézését nyert 151 drb.

A tisztii főorvos a város mult havi közegészségügyéről terjedelmes jelentésben számol be, amelyből kiemeljük a következőket:

A fertőző betegségek emelkedést mutatnak: a difteria 5 esettel szerepel, hasi hagymáz 4 esettel és a vérhas egy halálos esettel. Vérhas gyanuja miatt még két katona is került megfigyelésre a cs. és kir. tartalékkórházból a járványkórházba. Betegségük azonban bebizonyítást nem nyert, a javulás útján vannak. Jelenti továbbá, hogy az elmúlt hó folyamán két igen fontos ügyben történt felterjesztés: az egyik a tejjel való ellátás biztosítása érdekében az Országos Közélelmezési Hivatalhoz, a másik az anya- és csecsemővédelem akciójának mielőbbi megkezdése érdekében az Országos Stefania Szövetséghez.

A részletes statisztika a következő: születések száma 16 és egy halva születés, 6 fiu, 10 leány. A halálozások száma 50, köztük 6 katona.

Fodor Mihály miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató a közadónak augusztus havi állásáról szóló jelentését a következőkben terjeszti elő: A kir. adóhivatal által beterjesztett eredmény kimutatás szerint a városnál a közadók átlaga a következő: egyenes adóban 1917. január hó 1-től augusztus hó végéig befizetett 227.069 K 92 f., a mult év hason időszakában 204241 K f., ez évben a befizetés több

22828 K 22 f. Bélyeg- és jogilletékben 1917. január hó 1-től augusztus végéig 92228 K 45 f., a múlt év hason időszakában 101150 K 18 f. Fogyasztási és italdóba 1917. január hó 1-től augusztus végéig befizettetett 30000 K, a múlt év hason időszakában 42333 K.

Ezután a kir. tanfelügyelő, a műszaki tanácsos, a gazdasági felügyelő, a kir. ügyész és a m. kir. th. állatorvos jelentése következett, amelyeknek tudomásul vétele után az ülés véget ért.

Közélelmezésünk.

A Közélelmezési Hivatal ismeretessé vált rendelete, az adott viszonyok között, a legszerencsésebben igyekszik megoldani a városok lisztellátásának nehéz kérdését.

A kormány intenciója előzőleg az volt, hogy lehetőleg minél több fogyasztó maga szerezzék be közvetlenül gabonáját. Ez a terv azonban a termelők ellenállásán megdőlt, mert egyáltalán nem akarják szabadkézből a maximális áron értékesíteni gabonájukat.

Hiába terjesztették volna ki tehát a vásárlási körzeteket, csak még több visszaélésre és uzsoráskodásra adtak volna alkalmat.

Miként előző lapszámunkban röviden megemlékeztünk — a Közélelmezési Hivatal elnöke, értekezletre hívta tehát meg a városok polgármestereit, ahol megállapodtak abban, hogy a városok a lakosság lisztészükségletének a biztosítására nem a fejkvóta szerint 7 kgr. lisztet, hanem a Haditerménytől fejenként 12 kg. búzát kapnak, aminek felőrlésére maguk kötnék szerződést. Ezt a buzamennyiséget legelőször 3 hónapra, azután pedig, mindig további egy hónapra kapják ki, úgy hogy a városoknak mindig két hónapi járandóság áll rendelkezükre.

Ez a valóban demokratikus rendelet megszünteti ama hátrányos helyzetet, amelybe a városi lakosság került volna, amidőn 12 hónapra 7 kgr.-jával 84 kiló lisztre lett volna igénye, míg így 144 kg. búzát utal ki a Hadi Termény egy évre személynként az el nem látott lakosság részére, vagyis ugyanannyit a mennyihez a közvetlen vásárlóknak joguk van. Azonfelül így meg van mentve a termelő uzsorájától s a város a legjobb mód szerint dolgozhatja fel az előre kiutalt buzamennyiséget.

Most már csak az a sürgős teendő, hogy az átvételi bizottságok mielőbb megkezdjék a működésüket, mert ha késedelmeskednek, a termés nagy része eltűnik.

Ezzel a rendelettel kapcsolatban nem mutathatunk eléggé rá a helybeli tisztviselők beszerzési csoportjának azon feletti fontos feladatára, amellyel s tisztviselők iszttel való ellátását van hivatva lebonyo-

lítani. Mert ma már itt nem az a fontos, hogy mennyit kapnak, de az a fontos, hogy nem lisztet, de terményt utal ki a közlelmezési hivatal. Ennek a terménynek tehát kizárólagos tulajdonosa a közönség, az a közönség, amely megkívánja, hogy az a búza úgy öröltessék meg, ahogy azt a közönség igényei megkívánják. Hasonlóképpen vonatkozik ez a tisztviselők csoportjára is, ahol a vezetőségnek módjában lesz ezután olyan lisztet előállíttatni, amilyenre a szellemi munkával foglalkozó ember családjának, illetve gyermekeinek igényeihez mérten szüksége van, hogy kellőképpen táplálkozassék.

Nem tudunk tehát eléggé rámutatni a malmok ellenőrzésének fontosságára, mert különben a tavalyihoz hasonló rossz őrlés megismétlődése a kenyérlisztet ismét olyan rosszá fogja tenni, mint amilyenné a tavalyit csaknem országszerte tette. Azt hisszük, a vezetőség megfogja érteni, hogy mit akarunk és mire célunk, ha nincs is módunkban aggodalmunkat precízebben kifejezésre juttatni.

Segítsünk adományainkkal a lerombolt kárpátifalvak felépítéséhez.

HIREK.

— **Katonai kitüntetés.** A hadvezetőség Mayer Jenő zászlóst, földinket, Mayer Károly vaskereskedő fiát, aki jelenleg az orosz fronton teljesít szolgálatot, az ellenséggel szemben tanusított bátor magatartásáért a nagy ezüst vitézségi éremmel tüntette ki.

— **A bajai állami tanítóképző-intézet** I. a) oszt. 27, I. b) oszt. 31, II. a) oszt. 24, II. b) oszt. 22, III. a) oszt. 16, III. b) oszt. 18, IV. osztályába 17, összesen 155 növendék iratkozott be. Ugyanezen intézet gyakorlati elemi népiskolájába 63 tanuló vétetett fel.

— **Bajai Ipartestület beszerzési-csoportja.** Miután a Közélelmezési Hivatal testületünk által beadott azon kérvényünket, hogy a buzaszükségletet a város területén kívül is beszerezhessek, vagy, hogy az évi lisztmennyiséget tagjaink részére a Bajai Hengermalom r.-t.-nál biztosíthassuk, legszorgosabb utánjárásunk dacára még máig sem engedélyezte, ezért folyó hó 6-án tartott előljárásági ülésünk egyhangulag kimondotta, hogy beszerzési-csoportunkra belépett tagoknak a nyugta ellenében a befizetett összeget folyó hó 11-től—19-ig a hivatalos órák alatt minden levonás nélkül visszafizeti. Egyben felhívom mindazokat, kik eddig búzával nem láthatták el magukat, folyó hó 16-ig Oltványi István rendőrkapitány urnál jelentsek be évi lisztészükségletüket. Gebhardt Dezső, ipt. elnök.

— **Hatósági lisztellátás.** Az új gazdasági év kezdetével Baja hatósági lisztellátásának lebonyolítása módosulni fog, amennyiben a lisztes boltok előtt való ácsorgás megszűnik, mert ha azok, akik vásárlási igazolványt kaptak, de gabonával nem láthatták el magukat, vagy akik nem voltak képesek vásárolni, ha mihamarabb jelentkeznek a hatósági ellátásra, a városháza 9-ik sz. szobájában, úgy ezek a Hadi Terménytől megfogják kapni a 12 kgr. megfelelő lisztmennyiséget még pedig három hónapra előre kiutalva.

— **Gázvilágítás lesz** 15-ikétől kezdődőleg a magánlakásokban, míg az utcák világítását előre láthatólag csak a jövő hó elején kezdik meg. Most, amikor a fűtő és világító anyag rém drága és nehezen szerezhető be, nem méltányolható eléggé a gázgyárnak ezen hón óhajtott intézkedése, mert számtalan család használhatja a gázt, világításon kívül főzésre is. Egyelőre két hétre szükségelt szénmennyiséget utaltak ki a gázgyár részére. Városunkra való atyai gondoskodásért az elismerés Schnetzer Ferenc tábornokot illeti, aki mint Magyarország és Ausztria szénellátására kiküldött bizottság elnöke, szülővárosának szénellátásáról a lehetőleg gondoskodni fog.

— **A Közélelmezés köréből.** Az Országos Közélelmezési Hivatal a város lakosságának téli zöldséggel és főzelékfélékkel, káposzta, hagyma, sárgarépa, gyökér stb. idejekorán biztosítani akarván, leiratában felhívta a törvényhatóságot, hogy a lakosság e nemű szükségletét sürgősen állapítsa meg és a kimutatást legkésőbb szeptember 20-ig terjessze fel. A szegényebb sorsú városi osztályok érdekében, miként értesülünk, a város maga is nagyobb mennyiségű zöldséget, főzeléket, főleg savanyított káposztát és répát fog elraktározni.

— **Árverés a lókorházban.** Az itteni cs. és kir. katonai lókorházban gyógykezelés alatt álló lovak egy része meggyógyult. A teljesen egészséges és munkára alkalmas lovakat a katonai kincstár nyilvános árverésen eladja. Az árverés szeptember 14. és 27-én lesz megtartva.

— **Fiatalok büntetés.** A háborúnak egyik legaggasztóbb fattyuhajtása a városokban garázdálkodó fiatal bűnösök légiója. A héten is nagyobb összeget lopott el egy ilyen suhanc gazdájától. A rendőrség gyors közbelépése folytán az összeg nagyobb része megkerült. Az eljárás folyik a magáról megfélekedett bűnös ellen.

— **Harang heiyett vaslemez.** A legújabb harangrekvirálási rendelet folytán több templom teljesen harang nélkül maradt. A harangokat a kormány intézkedése folytán vasból készült körlemezekkel fogják ideiglenesen pótolni s ezeket fel is szerelik a haranglábakra. A körlemezeket 64, 45 és 21 kgr. súlyban fogják előállítani.

A „Modiano-Clubspecialité“

sodorni való szivarka papírnak ára ma 20 fillér.

1 könyvecskében 60 lap van

Minden könyvecskén rajta van a védjegy

és a gyáros aláírása *J. D. Modiano*

— **Utonálló cigányok.** A kóbor cigányok bandája, amely az elmúlt évben sok bajt okozott a rendőrségnek, ismét felítette tanyáját. Hétfőn este a csávolyi uton a falu felé haladt az egyik gazdaember suhanc fiával egyfogatu kocsián, amelyen néhány zsák búzát szállított. Amikor egy nagy tábla kukoricás földhöz érték, abból hirtelen két cigányember jött elő és szitkozódva követelték, hogy azonnal álljanak meg kocsijukkal. Alig hogy megállottak, a két cigány az emberre vetette magát és dulakodni kezdtek, miközben az egyik cigány a zsebéből a pénztárcát ki akarta venni, de a fiu, aki atyja segítségére sietett, ebben a cigányt megakadályozta. Látva a cigányok, hogy az erős parasztember ellenállását nem képesek megtörni, segítségért kiáltottak, mire a kukoricásból még öt cigány jött elő. Most már tul erővel az embert és fiát a földre teperték, pénzt ellopták és a kocsin levő gabonát lehányták a kocsiról, azután valamennyien a kocsira szállva gyorsan elváltak. Az esetről értesítettek az egész járás esendőségét, ahonnan azonnal a cigányok felkutatására indultak, de ezideig még nem sikerült a cigányokat kézrekeríteni.

— **A bácska 23 ok uz ezredparancsnoka.** A hadsereg főparancsnokság Bandat József alezredest a 23. gyalogezred parancsnokává nevezte ki. Benne a huszonhármasok háboru alatti parancsnokainak díszes gárdája méltó kiegészítést nyer, mivel őt kiváló intelligenciája, páratlan humanitása, nagy igazságszeretete és főleg jeles katonai erényei a hivatottságnak ritka magaslatára emelik. A háboru alatt tanusított vitéz magatartásáért és kiválóan eredményes működéséért a nemességen kívül a hadiékítményes katonai érdemkereszt III. osztályát, a vaskoronarendet és a német vaskeresztet kapta meg. Bandat alezredes nevéhez, ki csaknem a háboru egész idejét a fronton töltötte, az ezred háborus szereplésének nem egy fényes napja fűződik. A huszonhármasok a humánus parancsnokot, a melegsívű embert tisztelik benne, ki katonáinak helyzetét minden alkalommal, ha bármily csekéllyel lehetett is, könnyítette, amellet kora ellenére is ugyszólván fiatalos életerővel osztotta meg alantasaival az életveszélyekkel összekötött fáradsalmakat.

— **4540 kilométeres front.** A mostani háborus front 4540 km. A frontszakaszok így oszlanak meg: Belgium 85, Franciaország 230, Olaszország 170, Oroszország 420, Szerbia és Montenegró 1000, Egyipton 200 km.

Főmunkatárs:

BOGOVICS BÉLA.

HIRDETÉSEK

FELVETETNEK LAPUNK
KIADÓHIVATALÁBAN

Árverési hirdetés.

Alulírott uradalmi ügyész ezennel közhírré teszi, hogy a Méltóságos katymári és borsódi Latinovics Jánosné urnó borsódi és göböljárasi uradalmait körülszegélyező lábon álló több éves élő ákácus fa nyilvános önkéntes árverésen 80,000 korona kikiáltási ár és készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek Katymáron, az uri laknál 1917. évi szeptember hó 14. napján délelőtt 9 órakor el fog adatni.

Az árverésre bocsátott ákácus a megállapított kikiáltási áron alul eladatni nem fog.

Bácsalmás, 1917. aug. hó 28. napján.

Dr. Abramovics János
uradalmi ügyész.

Főügynököt

keres az országban jól bevezetett régi elsőrangú életbiztosító társaság BAJA ÉS VIDÉKE részére.

Ajánlatok oly cégektől, vagy személyektől, akik eredményesen működhetnének (»Főügynökség« jellegére Blockner I. hirdetőirodába Budapest, IV, Sommelweis-utca 4.) kéretnek.

CSAK

RÁDIUM

SÓSBORSZESZT

használjunk test és egészség ápolására.

Nagy üveg ára K 6.60
Közép „ „ K 3.30
Kis „ „ K 1.30

Gyárja: A Dunán'uli Gazd. Szeszgyárosok Szeszfin. R.-T.
Nagykanizsán.

Pezsgődugót

használt, de nem töröttet, veszek 70 filléért darabját, palackdugót 6 K kg. utánvétellel. Előzetes tudakozódás szükség-telen Uj palackdugóért csak minta ellenében teszek legmagasabb árajánlatot. —

ROBICSEK ADOLF

parafadugógyár

BUDAPEST, NEFELEJTS U. 15. SZ.

Emeleti

lakás kiadó

a Bajai Takarékpénztár főtéri bérházában.

Bukott középiskolai tanulók

érdekében forduljanak sürgősen

Zsoldos tanintézethez

Budapest, VII. Dohány-u. 84. szám. Ugyanott előkészítés magánvizsgákra, osztály összevonással felelősség mellett. — A középiskola kivonatos tananyaga megrendelhető. — Ismeretét küld az igazgatóság.

Számtalanszor bevált

MATTONI FELE
GIESSHÜBLER
természetes ágyúvíz
SAVANYUVÍZ

A dugó égetése

húgyhomoknál és

hólyaghurutnál,

mint a húgysavat

megkötő szer.

HARMONIKÁT

oda menjen venni, ahová mindenki megy:

WÄGNER

„HANGSZERKIRÁLY”-hoz.

Országgyezerte elismert elsőrendű magyar hangszerek és beszélőgépek áruháza

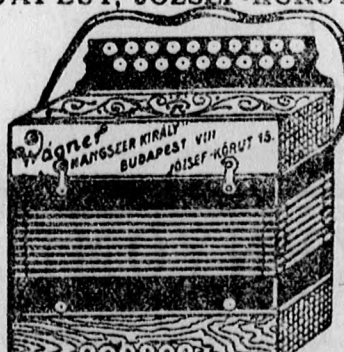
BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRÜT 15/v.

Nagy fényképes hangszerárjegyzék ingyen és bérmentve!

ÓVÁS!

Ügyeljen a Wäger nevre, mert könnyen tévedhet.

Gyakorló harmonika, erős, csak 10 K
Ugyanez nagyobb alakban, csak 15
Honved harmonika, linom, csak 20
Csendő harmonika 3 váltóval, csak 30
Páncél harmonika, duplafúvós, 35
Huszár harmonika, sarkantyúkkal, 40

Húzóharmonika kitűnő hangú, 3 orgonaváltó . . . 30 K
Kezi harmonika, duplafúvós, orgona 35
Orgonahangú harmonika, erős . . . 40
Zenekari húzóharmonika, acél . . . 50
Bécsi negyszögletes harmonika, linom 60
Kétsoros, háromsoros és kromatikus harmonikák 60 koronától 600 koronáig. Megrendelésnél elsőleg küldendő.

Megrendelésnél sziveskedjék lapunkra hivatkozni.

A világháboru minden mozzanatáról bő, eredeti, megbízható, kimerítő értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal, leírásokkal szolgál az

„AZ UJSÁG”

POLITIKAI NAPILAP OLVASÓINAK.

Előfizetési árak:

Egy hónapra K 2 80.

Negyedévre K 8.—

Félévre K 16.—

Egész évre 32.—

Megrendelő cím:

„Az Ujság” kiadóhivatala Budapest, VII., kerület Rákóczi-ut 54. szám.

KOLLÁR A. BAJA

ALAPITTATOTT 1846

TELEFON SZÁM 187

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ- ÉS
RAJZSZERKERESKEDÉSE • ÜGYVÉDI
ÉS KÖZSÉGI NYOMTATVÁNY-RAKTÁR

AZ 1900. ÉVI HELYI IPARKIÁLLITA-
SON ARANYÉREMMELEL KITÜNTETVE •
A BAJAI HIRLAP KIADÓHIVATALA

KÖNYVNYOMDA KÖNYVKÖTÉSZEZET